

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Petra Krajčoviča a sudcov JUDr. Ing. Antona Jakubíka a JUDr. Libora Duľu v trestnej veci proti obvinenému **Š. R. a spol.** pre zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Tr. zák. a iné na neverejnom zasadnutí konanom 3. apríla 2012 o sťažnosti prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len prokurátor) proti uzneseniu Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica (ďalej len ŠTS) z 24. mája 2011 sp. zn. BB-3 T 19/2010 takto

r o z h o d o l:

Podľa § 194 ods. 1 písm. b/ Tr. por. napadnuté uznesenie **sa z r u š u j e** a Špecializovanému trestnému súdu sa ukladá, aby vo veci **znovu konal a rozhodol**.

O d ô v o d n e n i e

Prokurátor podal 24. júna 2010 na Špecializovaný trestný súd v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica obžalobu na **Š. R. a spol.** pre skutky právne kvalifikované ako trestný čin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Tr. zák. a pokračovací zločin neodvedenia dane a poistného podľa § 277 ods. 1, ods. 2 písm. a/, ods. 4 Tr. zák. na tom skutkovom základe, ako je to uvedené v citovanej obžalobe.

Špecializovaný trestný súd uznesením z 24. mája 2011 sp. zn. BB – 3 T 19/2010 obžalobu predbežne prejednal a podľa § 244 ods. 1 písm. h/ Tr. por. ju odmietol a vrátil vec prokurátorovi na došetrenie.

Svoj postup odôvodnil tým, že pri preskúmaní veci zistil závažné procesné chyby, najmä porušenie ustanovení zabezpečujúcich právo obhajoby.

Uvedené pochybenie podľa názoru ŠTS spočívajú v tom, že obžalobný návrh nie je totožný so skutkom uvedeným v uznesení o vznesení obvinenia podľa ktorého ku škode

na štátnom rozpočte došlo až konaním odberateľov od spoločnosti A. a A.-O.-A. s.r.o., a podľa obžaloby už k obohateniu dochádza priamo v spoločnostiach A. a A.-O.-A. s.r.o. (t. j. bez závislosti na odberateľoch).

Tým došlo k porušeniu práva obvinených vyjadrovať sa ku všetkým skutočnostiam kladeným im za vinu a teda k porušeniu práva na obhajobu.

V ďalšom ŠTS podporne argumentoval, že žiadny kompetentný daňový orgán nerozhodol právoplatne u daňových subjektov vymenovaných v obžalobe, či došlo neoprávnene k vráteniu dane a v akej výške, čo má za následok, že skutok v obžalobe nie je patrične konkretizovaný. Aj znalec z odboru ekonomika a manažment uviedol v posudku, že výpočet DPH bol vykonaný na základe prvotných dokladov, t. j. na základe faktúr môže byť len informatívny a doposiaľ nevysvetlil prečo pre účely posudku nevyužil aj účtovníctvo fy R. s.r.o., ktorá ho vykonávala pre fy A. s.r.o.

Na základe týchto skutočností ŠTS uzatvoril, že obžaloba bola podaná pre podstatne iný skutok pre ktorý bolo obvineným vznesené obvinenie a zároveň trpí aj nedostatkom, že znalec vôbec nebral do úvahy účtovníctvo fy R. s.r.o., vedené pre fy A., pričom jeho zohľadnenie by mohlo mať vplyv na výšku spôsobenej škody a tým aj na právnu kvalifikáciu skutku a teda nie je vylúčené, že to môže mať vplyv na vecnú príslušnosť súdu.

Proti tomuto uzneseniu Špecializovaného trestného súdu do zápisnice o verejnom zasadnutí zahlásil sťažnosť prokurátor, ktorú neskôr písomne odôvodnil.

V písomných dôvodoch uviedol, že s názorom prvostupňového súdu, že skutok popísaný v obžalobe a vo vznesení obvinenia nie je totožný nesúhlasí, pretože obžaloba obsahuje skutok, ktorý bol uvedený v uznesení o vznesení obvinenia. Totožnosť skutku je takto zachovaná ako v konaní obvinených tak aj v spôsobenom následku.

V tejto súvislosti preto nie je odôvodnená ani požiadavka súdu na vypočutie ďalších svedkov, pretože skutkový stav bol v obžalobe ustálený na základe zákonného dokazovania v potrebnom rozsahu, ktorý postačuje na meritórne rozhodnutie.

V plnom rozsahu to platí aj o znaleckom dokazovaní, znalcom Ing. Ľ. G., ktorý spracoval znalecký posudok v rozsahu tak ako mu boli kladené otázky, t. j. predmetom jeho

znaleckého posudku nebolo rekonštruovať účtovníctvo firmy A. s.r.o. a teda zaoberať sa povinne aj účtovníctvom vedeným firmou R. s.r.o. pre túto spoločnosť.

Na oprávnenosti podania obžaloby nemôže nič zmeniť ani namietaná skutočnosť v uznesení špeciálneho súdu, že príslušné daňové úrady doposiaľ nevydali rozhodnutie o porušení povinnosti daňových subjektov. Pre trestné konanie táto skutočnosť nemá podstatný význam, pretože táto otázka vrátane výšky škody bola predmetom dokazovania v trestnom konaní, osobitne znaleckého dokazovania.

Pre odmietnutie predmetnej obžaloby preto neboli splnené zákonné podmienky a prokurátor navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté uznesenie zrušil a Špecializovanému trestnému súdu prikázal znovu vo veci konať a rozhodnúť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na podklade uvedenej sťažnosti podľa § 192 ods. 1 Tr. por. preskúmal správnosť výroku napadnutého uznesenia ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a zistil, že sťažnosť prokurátora je dôvodná.

Podľa § 244 ods. 1 písm. h/ Tr. por. súd obžalobu odmietne a vráti vec prokurátorovi na došetrenie, ak zistí závažné procesné chyby, najmä, že boli porušené ustanovenia zabezpečujúce práva obhajoby.

Z dikcie citovaného zákonného ustanovenia vyplýva, že vrátenie veci prokurátorovi (odmietnutie obžaloby) na došetrenie nie je možné pre akékoľvek vady prípravného konania, ale len pre závažné vady, ktoré sa týkajú procesných pochybení orgánov prípravného konania a ktoré zvlášť majú vplyv na uplatnenie obhajobných práv obvineného.

Dôvodom pre odmietnutie obžaloby teda už nie sú nedostatky v prípadných skutkových zisteniach, pretože ťažisko dokazovania v zmysle zásady kontradiktórnosti konania sa prenáša do fázy súdneho konania (hlavného pojednávania), kde všetky dôkazy vykonané v patričnej procesnej forme súd vyhodnotí a rozhodne o vine.

V predmetnej trestnej veci prvostupňový súd odmietol obžalobu prokurátora v zásade z dvoch dôvodov t.j., že bola podaná obžaloba pre iný skutok ako bolo obvineným vznesené obvinenie a preto, že znalec Ing. Ľ. G. pri vypracovaní posudku z odboru ekonomiky nevzal

do úvahy účtovníctvo vedené firmou R. s.r.o. pre potreby firmy A. s.r.o., čím sa nemohli obvinení k takému dôkazu vyjadriť a tým teda utrpeli ich obhajovacie práva.

Pokiaľ sa týka prvej námietky, obecné je potrebné súhlasiť s argumentáciou prvostupňového súdu, v tom smere, že obžalobu na súde je možné podať len pre skutok, pre ktorý bolo vznesené obvinenie (§ 234 ods. 2 Tr. por.).

Z tejto zásady však zároveň nie je možné vyvodit' záver, že medzi skutkom uvedeným v obžalobe a skutkom, pre ktorý bolo obvineným vznesené obvinenie, musí byť úplná zhoda t. j., že skutky musia byť totožné.

Totožnosť skutku je totiž podľa už dlhodobej súdnej praxe zachovaná vždy keď je zachovaná podstata skutku. Táto je zachovaná alternatívne buď konaním páchatel'a, alebo v spôsobenom následku, ktorý je významný z hľadiska trestného práva.

V konkrétnom prípade ani Najvyšší súd Slovenskej republiky nemá žiadne pochybnosti o tom, že totožnosť skutku v obžalobe voči skutku obsiahnutom vo vznesení obvinenia je zachovaná a v tomto ohľade sa v plnom rozsahu stotožňuje s úvahami prokurátora, ktoré sú obsiahnuté v jeho sťažnosti. Ide totiž o to, že skutok popísaný v obžalobe prokurátora oproti skutku popísanému vo vznesení obvinenia bol len „zúžený“ o časť reťazca (konania) odberateľských spoločností, (ktoré odoberali kovový šrot od fy A., A. a A.-O.-A.), ktorým nebol preukázaný úmysel obohatiť sa uplatnením nadmerných odpočtov DPH. To však nič nemení na tom, že podstata skutku vyjadrená konaním páchatel'ov (dodávateľských spoločností) ako aj spôsobeným následkom sa nezmenila. Nijakým spôsobom nemohli byť tiež obmedzené obhajovacie práva obvinených, pretože k zúženiu skutku došlo až v podanej obžalobe a preto sa obvinení v rámci vedeného prípravného konania mohli vyjadrovať ku všetkým skutočnostiam, ktoré sa im kládli za vinu vo vznesení obvinenia a k týmto sa aj vyjadrovali ako to vyplýva z nazhromaždeného spisového materiálu.

Rovnako nie je namieste ani argumentácia súdu smerujúca k tomu, že boli ukrátené ich obhajovacie práva tým, že znalec Ing. Ľ. G. nevyužil pri spracovaní znaleckého posudku účtovníctvo fy R. s.r.o. S takýmto argumentom nie je možné sa stotožniť, pretože Ing. K. H. sa mal možnosť vyjadrovať ku všetkým nazhromaždeným dôkazom a k týmto sa aj vyjadroval. Otázka využitia dokladov – účtovníctva fy R. s.r.o. je otázkou skutkovou t. j. bolo

na úvahe znalca, či a aké podklady sú potrebné preto, aby zodpovedal na otázky, ktoré vo svojom posudku mal zodpovedať. Pritom je zo spisu zistiteľné, že počítač s potrebnými účtovnými dokladmi bol orgánmi prípravného konania zaistený a údaje získané z jeho pevného disku znalec mal k dispozícii (zväzok 7.1 najmä č.l. 12, 21, 71-76, DVD s nahrávkou č.l. 42). Bolo preto výlučne na jeho odbornej úvahe, ktoré podklady pri zodpovedaní položených otázok využije.

V žiadnom prípade preto nemôže ísť o skrátenie práva obvinených na obhajobu, pretože správnosť a úplnosť znaleckého posudku obvinení v prípravnom konaní namietali (svoje obhajobné práva uplatnili – zvlášť Ing. K. H.) a napokon svoje námietky môžu uplatniť aj v ďalšom konaní – na hlavnom pojednávaní. Povinnosťou znalca bude reagovať na tieto námietky vrátane tej, prečo nevyužil účtovníctvo fy R. s.r.o. pri spracovaní posudku. Následne bude úlohou súdu v rámci vyhodnotenia dôkazov v zmysle § 2 ods. 12 Tr. por. sa s obhajobou obvinených vysporiadať a zákonne a spravodlivo rozhodnúť.

Vzhľadom na uvedené a pretože Najvyšší súd Slovenskej republiky nezistil žiadne relevantné dôvody, ktoré by odôvodňovali vrátenie predmetnej trestnej veci prokurátorovi na došetrenie podľa § 244 ods. 1 písm. h/ Tr. por. rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 3. apríla 2012

JUDr. Peter K r a j č o v i č, v. r.
predseda senátu

Vypracoval: JUDr. Ing. Anton Jakubík

Za správnosť vyhotovenia: Gabriela Véghová